

ЈЕРОМОНАХ ЋИРИЛО ХОПОВАЦ

I

И затим Немци наоружавши се, заузеле Будим од Турака. И тако се ускомеша сва северна страна.

Опет узеше Немци и Осек и сва земља пребеже преко Саве: Срем и сви манастири.

И свети Теодор би пренесен преко Саве код града Заслона, који се зове Шабац. И би донесен у манастир Радовашницу у храм Светог архистратига Михаила. Ту остаде једну годину.

Опет узеше Немци Београд 27. августа 1688, те се тако сва земља поврати на своје. Опет се повратише манастири.

Свети Теодор пренесен би код Дмитровице.

Опет узеше Турци Београд и када је била не баш мала ускомешаност, сва Српска земља побеже ка Будиму – патријарх српски и сви архијереји, иноци и световњаци и сав народ христоименитих људи. Пред толиким мноштвом народа ишао је светејши патријарх господин Арсеније Чарнојевић као Мојсије пред Израиљем кроз Црвено море. Онај је носио кости Јосифове, а светејши патријарх је водио христоимените људе преко славног Дунава и преносио је свете ћивоте са светитељима. И стигоше до у свету познатог града Свети Андреј. Ту патријарх подиже цркву и сви хришћани домове. И манастире саградише, а цркве са именом неколико светитеља.

Тамо су пребивали неко време.

II

Овај најблаженији Арсеније Чарнојевић бејаше управљао престолом српске патријаршије. И надувши се велики Турчин султан Мехмед, године 1683. пође на Беч и тамо жестоко разбијен би. А овај господин патријарх многа зла поднесе тада од проклетих Агарена отимањем имања и лишавањем свега. Ускоро утече с главом [на рамену], али се свега лишио. У поноћ је низ зид Патријаршије спуштен био и побеже у Црну Гору у Никшиће опрезно. И остали екзарси се разбегоше куд који, једни на Свету Гору, а други другде. Кад ујутро усташе Турци који су чували патријарха, али [Патријаршијски] град празан. Хтели су међу собом да се секу:

патријарха нема, шта да чине!? Патријарх је, наиме, наредио да их увече вином опију. И ово тако би горе.

Најсветији патријарх је био код племена док Немци не узеше Београд од Турака. И дођоше Срби са ратом до Патријаршије. Тако и патријарх Арсеније дође у Патријаршију потпољену и разорену. И без свега украшења својега српски престо остаде. Ту, код њега сакупи се сва српска војска на поклоњење њиховом блаженству, своме архипастиру. Желе чеда видети оца и отац чеда своја. И тако велика радост би у те дане око сакупљања и сједињења српског народа.

И ово би тако месеца новембра, а месеца јануара 6. и читавог месеца ударише Турци и Татари. А војска српска и немачка пала на зимиште од Београда до Пећи, од Пећи до Скопља. И тако све побеже ка Београду. И сам патријарх ускоро побеже у Београд. А многи иноци и екзарси изгибоше близу патријарха. И Висарион што се звао Велики близу патријарха погине. Многи хришћани тада изгибоше и у ропство одведени бише. Ово би тако и горе.

И те зиме опет престо српски оста пуст, нико у њему не остаде. После разбијања били су Татари у Патријаршији на зимишту. И коње су у цркву уводили читаве зиме. Авај, авај, ово би због грехова наших.

Опет те године дођоше Турци на Београд и узеше Београд од Немаца. А најсветији патријарх побеже Будиму са свим православним.